

denne anden Vej og gjøre de Opoffrelser og afholde de ikke ringe Udgifter, som det ganske vist vil medføre, naar man vælger Noget, som dog vist Alle anerkjende for at være i og for sig det mest Sænsigtsmæssige og Rigtige.

Winther: Af Sagen, som den nu foreligger, er det mig ikke ganske klart, at det absolut skal være en Anstalt af ringere Bessaffenhed, hvorom der her er Tale, saaledes som den ærede sidste Laler søgte at gjøre gjældende. Det er en Selvfølge, at Regjeringen ikke kan ville samle en saadan Mængde af ubevidste Ulykkelige paa et saadant Sted, uden at den tillige der maa sætte en Mand, som har det fulde Ansvar for Behandlingen af dem, ikke blot med Hensyn til den legemlige Pleie, men ogsaa med Hensyn til Førelsen af et skarpt Tilsyn med, om det Dieblif skulde indtræde for nogen af disse Ulykkelige, da det kunde tænkes, at den Bedkommende atter kunde vindes tilbage for det menneskelige Samfund. Det ærede Medlem nærede en Frygt i saa Henseende, og det har kun kunnet være mig hjært at høre denne Udtalelse af ham, der stemmer saa ganske med hans humane Karakter; men det forekommer mig, at det paa en Maade kaster en Skygge paa Sundhedskollegiet og dem, der have foreslaaet denne Anstalt, naar man forudsætter, at de skulde have overset et saa vigtigt Hensyn. Det vilde være en Amnestifølgelse, hvis ikke et saadant Hensyn toges, og hvis der ikke holdtes et skarpt Tilsyn med Udviklingen af disse Ulykkeliges hele Tilstand. Jeg nærer derfor ingen Frygt for, at denne Anstalt skal blive af den Bessaffenhed, at den ikke kan blive heldbringende for dem, som man overhovedet finder at maatte hense til dette Sted. — Jeg skal nu imidlertid forlade denne Betragtning og vende mig til, hvad der for mig er en Hovedsag. Det er et sørgeligt Faktum, at de Sindsfyges Antal tiltager. Om dette nu er, fordi Kulturen fører det med sig, eller blot fordi man mere bliver vidende om, hvor mange der er af disse Ulykkelige, eller fordi flere af dem nu søge at komme i disse Anstalter, idet man har tabt den Rædsel for at komme der, som tidligere var tilfælde i Folket, ved jeg ikke; men en Rensdagsering er det, at de to store, kostbare Anstalter, vi have, hindres i deres Virksomhed ved, at en Overfyldning er tilfælde, og ved, at der er flere saadanne Ulykkelige, som de ikke have Midler til at hjælpe. Det forekommer mig paatrængende nødvendigt, at disse Anstalter kunne sættes i Stand til at virke med deres fulde Kraft paa de Punkter, hvor

der overhovedet kan være Tale om, at de kunne gjøre nogen Nytte, saaledes altsaa at de kunne optage dem, der melde sig. Vi se imidlertid, at Mange nu maa afvises, til hvem der ikke er Plads, og det forekommer mig derfor heldigt, at der er en Udvei til hurtigt at kunne faae borttaget dem fra disse Anstalter, som ere for mange, og som hindre Anstalterne i deres heldbringende Virksomhed. Det er imidlertid bejendt nok, at Alle ere enige i, at man ikke kan blive staaende ved den Foranstaltning, der her foreslaas, og det er ligeledes bejendt, at der har været gjort Krav paa offentlig Forsørgelse af en Klasse Ulykkelige, som ikke hidtil have været tagne under offentlig Forsørg, hvorhos Regjeringen meget rigtig fremhæver, at denne Anstalt kun midlertidig skal indrettes til dette Diemed. Det maa altsaa være Regjeringens Tanke, at de Indretninger, der nu træffes, uden stor Bekostning skulle kunne omgjøres saaledes, at Anstalten kan passe til et af de andre Diemed, for hvilket den mulig kan blive bestemt. Den ærede sidste Laler sagde: Lad os indrette en hel ny Anstalt, og lad os gjøre de finansielle Offre, som kræves i saa Henseende. Dette har jeg heller ikke Noget imod; men jeg spørger, om en saadan Anstalt, selv naar vi strax ville indrette den, kan komme til at træde i Kraft før om 3—4 Aar? Jeg tror knap saa snart, og er det da ikke heldigt i denne Mellemtid at have et Sted, hvor de, der nu ere for mange i de to nuværende Helbredelsesanstalter, kunne optages? Det forekommer mig at være et overordentligt heldigt Tilfælde, at denne offentlige Bygning er bleven ledig, samt at den med saa ringe Bekostning, som dette dog er overfor de andre Krav, der gjøres, ogsaa hurtigt kan komme til at yde Nytte. Jeg maa derfor ganske slutte mig til Regjeringens Forslag. Det er udviklet i Motiverne og er ligeledes fremdraget af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev), at der senere maa gjøres noget mere, og jeg tror, at Alle ere enige derom, enten det nu skal ske ved at forandre denne Anstalt eller ikke. Der er desuden efter min Formenting to Grunde, hvorfor det vil være heldigt at gaa den Vej, som her er antydet, nemlig at have to Hjelpeanstalter ved Siden af Helbredelsesanstalterne i Stedet for at anlægge en hel ny Anstalt til for Helbredelige og for Uheldselige. Den ene Grund er i Motiverne bestemt angiven i Tal, og det er den, at det er langt mere økonomisk at stride dertil, og den anden Grund er den, at kun saa faa her i Landet give sig af med at studere den Slags